

א שבת אכל הרבי מליזעסק

שב"ק פרשת וירא אליו ה' ישועת ה' לפ"ק

חצר הקודש ליזענסק קרית גת * אימייל – 10747962372@gmail.com
טלפון 0747-962-372 שלוחה 0 להשאת הדעה . מהנעשה והנשמע שלוחה 1 שאר השלוחות שמיעת השיעורים

איגרת קודש לכבודו של הרבי הנועם אלימלך שנתכזה בעש"ק פר' וירא

הסכמת הרב הגאון הגדול החסיד המפורסם בדורו אב"ד דק"ק ליזענסק

ב"ה. יום ו' י"ד חשוון שנת תקמ"ח לפ"ק.

ואשא עיני וארא והנה שני אנשים נצבים לפני, ובידם מגילה עפה כתובה פנים ואחור וקדם למעשה בראשית,
דברים העומדים ברומו של עולם למבינים וראוים לאומרם,

ויוצאים מפה קדוש איש אלקים נר ישראל וקדושו המנוח מהור"ר אלימלך זצלה"ה,

אשר מכירו הייתי לשעבר, וזה כמה שנים אשר נתקבלתי פה קהילתינו מקום תכונתו מקור מים חיים, אשר
רבים שתו וחיו לשכנו דרשו ובאו מקצה ארץ עד קצהו. אמנם עכשיו ביותר אשר באו לפני אנשים האלו
אנשי שם, ה"ה בן לאותו צדיק אשר הניח אחריו ברכה הרבני המופלג החסיד המפורסם כמוהר"ר אלעזר
נר"ו, וחד דעמיה ה"ה הרבני המופלא ומופלג בתורה וחסידות ויראה שלם כמוהר"ר זכריה מענדיל נר"ו
בנן של קדושים שלשלת יחוסים, ופרשו את המגילה לפני מדברים עתיקים הנחקקים מפיו הקדוש, והמה
מתאמצים לעלות למצוה רבה לזכות הדור לחוק מהני מילין עלאין קדישין בספר ספירת דברים קדושים
אשר מושכים את הלב ליראה וקדושה, ואורו עיני כי טעמתי מעט הדבש בקראי בו שנים ושלש דלתות
והמה מתוקים לחיך ונכנסים ללב. ואמרתי שגם מזה נודע גודל צדקתו וענותותו שלא רצה להתגלות
את עצמו כל כך בחייו כאשר היה דרכו תמיד להקטין את עצמו. לכן הנני מחזקם בלבי וידי לחוק הדברים
האלו בספר לקבעם בדפוס ויעשו כיון, ויהא רעוא שזכות החסיד המנוח הנ"ל וזכות רבים אשר יעוררו
לבבם בקוראם דברי קדושים האלו יעמוד לנו להיותינו זוכים במהרה לטעמי תורה מנשיקות פי משיח
צדיקינו, ויוחש ויכונן במהרה מקום מקדשינו אמן. וראוי ונכון שלא להסיג גבולם בהדפסת עוד זה הספר עד
זמן י' שנים מעת הנ"ל אם לא ברשות בניו.

הכ"ד המדבר לכבוד התורה ולומדיה וליראה את השם הנכבד והנורא,

הקטן זאב וואלף כמוהר"ר אלעזר פה ק"ק ליזענסק

*****

שיעור בספה"ק נועם אלימלך

הרבי הנועם אלימלך רבי של תורה ויראת שמים מלמד אותנו את פירוש המאמר, אשרי האיש אשר הולך בעצת צדיקים, ובדרך התורה עומד, ובמושב עבודת ה' יושב. הרבי לא מסביר לנו כדי שנבין פרסומים על צדיקים או סיפורי קדושים ולהבין שמותר להם לעשות מה שהם רוצים ולחזק את בטחון העצמי שלהם ואת עוצמת השליטה שיש להם או כי הם מבינים בתכונת נפשם איך לשעבד את לבם של הנכפפים לפניהם, ולהסביר שהם גבוה מעל גבוה. הרבי מלמד אותנו שצדיק זה לא תואר! וכל יהודי נקרא צדיק כי צדיק זה עבודה קשה בעבודת ה'. צדיק זה עבודת ה' במסירות נפש. ודווקא האנשים אלה שגדלו בבית של שררה ומכובדות ונשיאות, התשובה שלהם מאוד קשה כי תמיד השלטון והעוצמה מכוונים אותם. ולכן התורה מלמדת אותנו שצדיקים הם: אברהם, דוד, ממרא, שבאו ממקום נמוך מאוד והם בעבודתם נהיו צדיקים על שם מעשיהם ולא בתואר בלבד, וכך אומרים לנו חז"ל היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה, פירוש. בני עניים הרבי מבאר שעני פי' נכנע ונכנע ויכול לקבל את כולם, היזהרו במדה טובה זו של הכנעה שממידה זו בלבד תצא תורה נכונה.

והרבי אומר כל יהודי בכל מצב שהוא יכול להגיע לדביקות בהשם בשלימות רק ישמע בעצת הצדיקים שעומדים ומקימים את התורה הק' ומתעכב הרבה זמן ומשקיע כוחות בעבודה, ונזהר זוכים להשראת השכינה בבהירות גדולה עד כדי וירא אליו ה'.

וירא אליו ה' כו'. נקדים לפרש פסוק "ואברהם זקן בא בימים". דהנה העולמות העליונים נקראים 'ימים', והצדיק בקדושתו מגיע עד העולמות העליונים, {ואיך מגיע, באיזה דרך, איך מתחילים את ואפה מתחילים.} וזהו "ואברהם זקן" זה קנה חכמה, {דבר ראשון צריך לקנות חכמה. תורת ה' מחכימת פתי, ראשית חכמה יראת ה'} {בא בימים, ר"ל עד שהגיע אל העולמות העליונים, וכן בדוד המלך ע"ה נאמר "ודוד זקן בא בימים כו'"} {זה קנה חכמה}, {וקנין החכמה מתחיל בזה שמזכיר לעצמו וזוכר שהוא חי על זמן שאול} וזהו "חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים", דהנה הצדיק, החיים שיש לו בעוה"ז אינו אצלו רק כמו דבר הנשאל לפי שעה, ומחמת זה הולך ומתגבר תמיד בקדושה מחמת שמחשב תמיד שמא היום הוא החזרת השאלה, וזהו "חיים שאל ממך", פירוש הצדיק שמחשב שהחיים אינם אלא שאלה ששאל ממך, לכן "נתת לו אורך ימים", ע"ז זוכה לאריכות ימים הוא עוה"ב.

וזהו "וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב כו' כחום היום", ר"ל דגם שהיה אברהם למטה, אבל עיקר ישיבתו באמת היה בעולמות העליונים, וזה רמז 'כחום היום', ר"ל שהיה בחמימות קדושה ודביקות כמו החמימות והדביקות של עולם עליון הנקרא 'יום' כנ"ל. וק"ל. {מדגיש הרבי וחיב ווארמקייט עובד ה' חיב עירנות חמימות אהבה, לאהוב עד כדי חשק גדול וחזק לעשות רצון ה', ואין כוונתו לצעקות ושיגעון או חמומי מח ואומר הרבי אין כאן שום דמיון ומיסטיקא, ומאוד קל להבין.}

ב

או יאמר "וירא אליו ה'", ונקדים לפרש פסוק "כי צדיק ה' צדקות אהב כו'", דאיתא בגמרא האי דנחית קמיה דרב חנינא אמר האל כו' האמיץ כו' עיין שם, אמר לו סיימתינהו לשבחיה דמרא, ולכאורה הלא אנו משבחין להשי"ת שבחים רבים גם מה שלא אמרו אנשי כנסת הגדולה? אך נראה דהנה השי"ת ב"ה נקרא בשם רחום וחנן וצדיק, ובמדה שעובד אדם את הבורא, מעורר המדה זו למעלה בעולמות ונקרא הבורא בשם אותו המדה, וצריך האדם לעבוד את הבורא בכל המדות כדי לעורר אותו המדה למעלה, וכאשר מעורר האדם המדה הנקרא צדיק, אז השי"ת נקרא בשם צדיק וכדומה בכל העולמות, ואז נתעורר רחמים גדולים על כל העולם וכל הדינן נהפכין לרחמים ע"י הצדיק הזה, וזהו "צדיק ה'", ר"ל בעת שהשי"ת נקרא בשם 'צדיק' ע"י המשכת הצדיק בעבודתו, אז "צדקות אהב", דהיינו רחמים וצדקות לעולם, "ישר יחזה פנימו", פירוש הכתוב מפרש מי הוא זה הגורם זאת? "ישר כו'", ר"ל הוא הישר אשר יחזה תמיד להמשיך הבורא ב"ה להפנימיות של העולמות, אבל האי דנחית קמיה דרב חנינא שהיה מזכיר שבחים בכינוי אשר לא ברא הבורא ית' עולמות כאלו, לכן אמר סיימתינהו לשבחיה דמרא.

וזהו "אליו ה' באלוני", "אליו" ר"ל בשבילו, ע"י עבודתו היה נראה "ה" במדת רחמים, "באלוני", היינו העולמות העליונים כאשר כתבתי לעיל, "ממרא" ר"ל ע"י אמרות הטהורות של אברהם אבינו ע"ה שהיו כדי להמשיך הבורא יתעלה לעולמות כנ"ל. וק"ל.

{הרבי מלמד אותנו בתורה הנ"ל איך ללמוד תורה בעינים של מדות טובות שאפילו ממרא שנשמע לנו ומזכיר לנו את הפסוק זקן ממרא או ממרים הייתם. או לשון מרירות. הרבי רואה את המלה "ממרא" מדת רחמים, אמרות טהורות, אמירה רכה מתוקה נעימה כסופה אהובה. וכשלוּמדים את התורה במשקפיים האלה

רק אז אפשר באמת להגיע לעבודת ה' הנכונה, וכזה יהודי הוא צדיק שהקב"ה אוהב, והרבי מדגיש שמדת צדיק שאדם מתרגל רחמים וצדקות ורק משפיע רחמים על כלל ישראל. ובזה זוכים לגילוי אלוקות וירא אליו ה'}

ג

הרבי מוביל אותנו צעד אחד קדימה בנוסף להתמדה בתורה ועומק ההבנה בה ולימוד מוסר ולתרגל מה שלמדנו בעבודת המדות כביכול מגיעים אנחנו לשלימות ודביקות בהשם. לא נלך למשרדי פרסום ויועצי התרמות ולהגדיל את שלטי החוצות שלנו אלא נתנהג כאברהם אבינו ע"ה, ונמשיך בהתמדה ותרגול בעבודת המדות. וזה לשונו הק':

או יאמר "וירא כו'", דהנה כשעלה ברצונו ית' לברוא את העולם להטיב לברואיו, צמצם הקב"ה את עצמו, ולהיכן צמצם את עצמו? שמעתי מפי מורי {הבעש"ט} ז"ל שצמצם עצמו בתוך האותיות התורה שבהם ברא העולם, ואמר שזה הפירוש שאמרו חז"ל "כביכול" ב"ה, ר"ל ע"י כ"ב אתויון יכול הקב"ה להיות בזה העולם, והצדיק {כל יהודי} העוסק בתורה לשמה בקדושה {כמו שלמדנו תורות הקודמים} , הוא ממשיך את הבורא ב"ה ויתעלה בתוך האותיות של התורה כמו בשעת הבריאה.

וזהו "וירא אליו ה' באלוני ממרא", הוא לשון אמירה כנ"ל, ו'אילן' הוא התורה, והמצוות הם ענפים, ואמר הכתוב שע"י אמרות הטהורות שעסקו בתורה, המשיך את הבורא אל תוך האותיות, וזהו "באלוני ממרא", ר"ל באילן של אמירותיו נראה ה' אליו. **ואמר הכתוב מהיכן זכה זאת שנראה ה' אליו ע"י עסק תורתו? זאת היתה לו מחמת הכנעה גדולה שהיה בו, דהיינו "והוא יושב פתח פתח האוהל", דהיינו אף שהיה צדיק גדול אעפ"כ החזיק עצמו בהכנעה גדולה שעדיין יושב בפתח והתחלה של הקדושה, ד'אהל' רמז על הקדושה, "כחום היום", ר"ל שיש בני אדם שנראים שהם מוכנעים אבל אין תוכו כבדו, ואמר הכתוב שאברהם היה מוכנע גדול באמת בלב שלם ממש, וברור כשמש בעיניו שאינו אלא מתחיל בעבודתו יתברך, וזהו 'כחום היום'. עכלקוה"ט**

וממשיך הרבי ומלמד אותנו. והרי בכל זאת ישלנו ידע עצום ויודעים את המוטל עלינו בתיקונים וכו'. והרבי מלמד אותנו כשהגענו לשלב הזה בעבודה בלי לרמות את עצמינו בדמיון שלנו, את מעשה העבודה באהבה ויראה ותוך כדי מלמד אותנו את ההכנה לשבת קודש.

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו", רמז שראה אברהם שמוטל עליו לתקן ג' עולמות, דהיינו יראה אהבה ותפארת, כי הצדיק צריך לתקן את הששה קצוות שהם ששה ימי חול, והם ג' וג', דהיינו ג' לפני השבת וג' לאחר השבת, ולכן תפס הכתוב בלשונו רק "שלשה אנשים", והוא כולל יחד כל הששה קצוות, אותן שלפני השבת עם אותן שלאחר השבת. וזהו שאנו אומרים "ותן בלבנו לאהבה וליראה", הגם שבאמת צריך האדם להקדים היראה לאהבה, אך אנו מתפללים על היראה הבאה מתוך אהבה, דהיינו שלשה ימים שאחר השבת הם אהבה שהם שייכים לשבת העבר, וג' הימים שלפני השבת הם יראה שמתוכם באים אל אהבה שהוא השבת, ועל זה אנו מתפללים 'לאהבה וליראה' כסדר ימי החול שמתחילה אהבה והדר יראה, לתקן הששה קצוות.

וירא וירץ לקראתם כו', פירוש דאחר שמתקן הג' עולמות כנ"ל, עי"ז באה ההשפעה לעולם הזה, והעיקר צריך להיות אתערותא דלתתא, וזהו "וירא וירץ לקראתם", דהיינו בזריזות, שזה הוא עיקר כמו שאמר התנא 'זריזות מביא לידי נקיות' כו', לקראתם, ר"ל נגד העולמות לתקנם, והיינו אתערותא דלתתא, "וישתחו ארצה", דהשתחוואה הוא כדי להמשיך השפעות למטה, וזהו 'וישתחו ארצה', ר"ל שהמשיך השפעות למטה. **"ויאמר אל נא תעבור מעל עבדך"**, פירוש שהתפלל להשי"ת תפילה קצרה שאל יעבור מאתנו, "יוקח נא מעט מים", פירוש שיוקח מלעילא לתתא חסדים מעט, **שכן דרך הצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה**, "ורחצו רגליכם", פירוש שלא יהיה שום נגיעה ואחיזה להרגלים, דהיינו להחיצונים, להנות מהקדושה, "והשענו תחת העץ", ר"ל שלא יהיה להם השפעה רק מהתמצית וכל השפעה יהיה לישראל. והבן.

יותר ממה שלמדנו בשיעור כתוב בספרו הקדוש של הרבי ואפילו התורה שלמדנו יש בה עוד עומק והתבוננות עד כדי שאחרי השיעור אנחנו גם חושבים כמה שלמדנו דברי אלוקים חיים לשלב אותם בהליכות חיינו, ולכן כדאי מאוד שגם כל אחד ילמד בספר הק' של הרבי. במתינות ובהתבוננות ראויה. וטוב מעט זכונה והבנה ללמוד ולקיים.

ויקויים בנו הפסוק טוב עין הוא יבורך

היכל הפרשה

הליכות כההלכות במצוות הכנסת אורחים

מצוות הכנסת אורחים היא המצוה הגדולה ביותר שהרי כך למדו ולימדו אותנו חז"ל "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה" ואפילו שאין מצוה בתרי"ג המצוות של הכנסת אורחים. ומגיל הפעוטון מלמדים אותנו ומתרגלים איתנו מצוה חשובה זו, וגם בתפילה מיד אחרי ברכת התורה לומדים אנחנו את המשנה ממסכת פאה אלו דברים שאין להם שיעור וכו'. כיבוד אב ואם וגמילות חסדים והכנסת אורחים וכו'. ומפרשים רבותינו שמצוות הכנסת אורחים אין לה שיעור ורק מצוה שמשלמים עליה יש לה שיעור עד חומש אבל לארח בבית והקושי הוא רק במאמץ או בטרחה גדולה האדם חייב להתאמץ עד קצה יכולתו, מכל מקום חייב לשמור על כבוד משפחתו ושלומו ביתו וכל הצרכותם. וזה ההמשך במשנה, והבאת שלום בין אדם לחברו.

צריך להבין מדוע מצוה חשובה שגדולה יותר מקבלת פני השכינה לא נמנית בין מצוות התורה בפירוש ורק לומדים אותה מסיפורי צדיקים של אברהם אבינו ע"ה. ועוד. במשניות גם אין הדגשה על מצוות הכנסת אורחים, ומה שאנחנו מוסיפים את זה כי כך הסבירו בגמרא שגמילות חסדים זה הכנסת אורחים, ועוד. בברייתא של רבי נתן פרק מ'. א', מובא שבמשנה מובא ארבעה דברים ולא מוזכר הכנסת אורחים כי זה מדויק ומכוון הנהגה בקום ועשה כנגד הנהגה של שב ועל תעשה. וזה לשונו:

ארבעה דברים אדם העושה אותן אוכל פירותיהן בעולם הזה והקין קיימת לעולם הבא. אלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם. ד' דברים אדם העושה אותן נפרעין ממנו בעולם הזה ולעולם הבא. עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים ולה"ר יותר מכולם:

ומדוע מצוה גדולה וחשובה כל כך אין לה יחודיות ולומדים אותה רק מתוך סיפור ורמזים ופירושים. ועוד חובה לנו להבין איך יתכן לומר על מצוה גדולה ככל שתהיה גדולה וחשובה שענינה גדולה יותר מקבלת פני השכינה, הרי כל השאיפה שלנו והתכלית שלנו זה קבלת פני השכינה. בשבת קודש לכה דודי לקראת כלה. חדשי אלול תשרי מלך בשדה וכו', וזה גם התפילה שלנו יהי רצון שינחילנו יום שכולו טוב יום שכולו ארוך יום שצדיקים יושבים ונהנין מזיו השכינה ויהי חלקינו עמהם. ואיך שייך ללמד אותנו שבכל זאת יש מצוה אחת שהיא יותר מנהנין מזיו השכינה.

ההסבר בזה מתוק מדבש ומלמד אותנו את דרך התורה ורצון השם בכל הליכות חיינו. הקב"ה נתן לנו את תורתו הקדושה ובה תרי"ג מצוות תורה אחת שלימה ובה שתי לוחות הברית הראשון מצוות של בין אדם למקום. השני מצוות של בין אדם לחברו. מצוות של בין אדם למקום הם רב התורה, מצוות של בין אדם לחברו הם מאתיים שבעים מצוות מתוך שש מאות שלש עשרה. אבל מצוות של בין אדם למקום רוב המצוות יש בהם קולות ופטורים, כגון. מצוות המקדש זה רק לכהנים ולוויים. מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות. חולה, אונס, מצבים מיוחדים, לפעמים מותר לחלל שבת ולאכול ביום כיפור. פועלים מעיקר הדין מותר להם לקצר בתפילה. יש קטעים בתפילה שמותר להפסיק בשביל מצוות של בין אדם לחברו.

במצוות של בין אדם לחברו אין הנחות אין קולות, כל מצוות של בין אדם לחברו תקפים כל יום כל היום לכולנו ללא יוצא מהכלל, חז"ל לימדו אותנו אדם מועד לעולם אפילו כשהוא ישן! מצוות של בין אדם לחברו לא נתבטלו בגלל חורבן בית המקדש. הכבה החריב את העולם בגלל מצוות של בין אדם לחברו, בית המקדש נחרב בגלל שנאת חינוס. ומסבירים הראשונים

כי הקב"ה הטוב והמטיב ברא את העולם כדי שיתנהגו בו בעין טובה במעשים נוחים נאים ונעימים במדות טובות, וזה הסיבה שעדיין לא נבנה בית המקדש ואנחנו עדיין בגלות כי עדיין שנאת חנם מרקדת בינינו.

וגמילות חסדים כוללת בתוכה את כל מצוות עשה ולא תעשה שבתורה והם מצוות שנראות כאילו חוזרים על עצמם כגון לא תגזול ולא תעשוק ומסבירים לנו חז"ל שהמצוות לא חוזרים על עצמם אלא בגלל שהאדם בעיני מצוות אלו תמיד מורה התיר לעצמו ונהיה למדן היכן שאין צורך בלמדנות הוסיפה התורה עוד לאו עוד מצוות כדי לחזק גם בנפש את מצוות התורה בעיני מידות טובות,

ומוסיף הרבי הנועם אלימלך שכל מצוות של בין אדם לחברו זה הרי מצוות שה' צוה והרי הם גם מצוות של בין אדם למקום כפשוטו. וכן מדגיש הרמב"ן בכמה מצוות שאפילו שזה מצוות של בין אדם לחברו טעם המצוה היא שנזכור שהקב"ה ברא אותנו ואנחנו מחויבים לכבדו וכו'. והקב"ה הרבה מצוות אלו כדי שאדם יתרגל עבודת המידות כל היום, בכל הליכות חיו של האדם נפגש עם אנשים, בכל מצב שהוא אדם צריך לכופ את יצרו, תרגול במידות טובות זה קיום העולם והדרך הנכונה שתקרב אותנו לביאת המשיח, ולקבלת פני השכינה, ולכן בכל פסוקי המצוות של בין אדם לחברו הקב"ה חותם אני ה'.

מצוות הכנסת אורחים היא מצוה בעצם שקשורה בהרבה ואפשר להגיד אפילו ברב המצוות של בין אדם לחברו, מהמצוה של "לא תשנא את אחיך, ואהבת לרעך, לא תקום ולא תטור, לשמח ולתת דווקא לאלה שאין לך אינטרס בהם כגון הלוי הגר היתום והאלמנה" וכן התנהגות עם שכנים, פועלים, איסורי גזל והונאה למיניהם, ולכן בתורה ובמשנה לא הוזכר מצוה יחודית זו כי בקיום מצוות גמילות חסדים גלום מצוות הכנסת אורחים לכל אופניה.

בברייתא ובגמרא וכן בתפילה הוסיפו לנו "הכנסת אורחים" כדי ללמד אותנו שמכל הפעילויות בגמילות חסדים צריך לראות שנוכל לקיים הכנסת אורחים שהיא שלימות של עבודת המידות וקיום העולם בחיים נוחים ומעשים נאים ונעימים. וכך מלמד אותנו הרמב"ם בפירוש המשניות (פאה א' א') במצוות גמ"ח וז"ל:

וגמילות חסדים. הוא שם נופל על שני ענינים מן המצות האחד שיעזור האדם לישראל בממונו כגון צדקה ופדיון שבויים והשני שיעזור אותם בגופו כגון {הכנסת אורחים} ניחום אבלים וללות את המתים ולבוא לחופת חתנים ודומה לזה ומה שאמר בכאן גמ"ח אין לה שיעור רוצה לומר לעזור האדם בגופו. אך שיעזור אותו בממונו יש לו שיעור והוא חמישית ממנו ולא יתחייב לתת יותר מחמישית ממנו לבד אם עשה כן במדת חסידות, {דהיינו חסיד ואפילו מי שקורא לעצמו חסיד יתן יותר מחומש}.

ואמרו (כתובות דף ג.) נמנו באושא להיות אדם מפריש חומש נכסיו למצוה וביאור זאת ההלכה אצלי מה שאומר והוא כשהאדם יראה שבויים שהוא חייב לפדותם כאשר צוה הקב"ה או רעבים או ערומים שהוא חייב להשביעם ולכסות מערומיהם כמו שאמר די מחסורו אשר יחסר לו (דברים ט"ז:ח') ופירושו למלאות חסרונם כשהיה מה שיחסר להם או מה שיצטרכו לפדיונם פחות מחמישית ממנו או כפי חמישיתו

אבל אם יצטרך לתת להם יותר מן החומש יתן חמישית בלבד ויסתלק מלתת עוד ולא יהיה עון עליו בהמנעו להשלים כל מה שצריך להם לפי שצרכם יותר מן החומש {מדגיש הרמב"ם. א. התירוץ נתתי כבר חומש זה לא רלוונטי כלל כי הרי לאורח אין כלום מהתירוצים, הקב"ה יודע ובוחן ויודע אם להאדם יש חומש או שכבר נתן את כל חומש ממנו. ב. מצוות הנתינה לא קשור למי לתת אלא הקודם קודם זכה ומובא בחז"ל שאדם לא זוכה לקרוביו המתנות עניים מפני הערמה! ולאחר שאדם הפריש ונתן חומש אין עליו עוון כלפי שמיא} אבל אם לא נזדמן לו דבר מאשר זכרנו יוציא החומש מן הריחוק ולא מן הקרן ויתנהו בצרכי מצות:

{במצוות הכנסת אורחים כמעט ואין הוצאה יותר מחומש! רק לפעמים החרוץ לממן כב"ה. מורה התיר לעצמו להשיג ממון רב ואם לא יוכל למלאות תאוותו בריבוי ממון האורחים נחשב לו כהפסד מרובה, ולא מקיים המצוה. ולכן הדגיש הרמב"ם שרק הוצאת ממון מעבר החומש זה נקרא הפסד ורק לאלה שאינם מתחסדים עם קונם. ואגב כאן המקום להסביר שקבלת פני השכינה משמע לנו קיום המצוות כפשוטן עד חומש, אבל הכנסת אורחים גדולה מקבלת פני השכינה וזה חסידות -לפנים משורת הדין ירבה ויתן בשמחה עצומה ויוסיף כהנה וכהנה}

וענין מה שאמר אוכל פירותיהן והקרן קיימת לו מה שאומר לך כי המצות כולן נחלקין בתחלה על שני חלקים החלק האחד במצות המיוחדות לאדם בנפשו במה שיש בינו ובין הקדוש ברוך הוא כגון ציצית ותפילין ושבת ועכו"ם והחלק השני במצות התלויות בתועלת בני אדם קצתם עם קצתם כגון אזהרה על הגניבה והאונאה והאיבה והנטירה וכגון {הכנסת אורחים שרב העיסוק בה זה ברק בגופו ונפשו של המארח ללא ממון כלל} הצווי באהבת איש את חבירו, ושלא יסית אדם להזיק לחבירו, ואל יעמוד על דם רעהו, וכבוד אבות והחכמים שהם אבות.

והכל כשיעשה האדם המצות המיוחדות לנפשו מה שיש בינו ובין בוראו תחשב לו לצדקה ויגמלוהו הקב"ה עליה לעוה"ב כמו שנבאר בפ' חלק וכשיעשה האדם המצות התלויות בתועלת בני אדם זה עם זה כמו כן תחשב לו לצדקה לעוה"ב לפי שעשה המצות וימצא טובה בעוה"ז בעבור שנהג מנהג הטוב בין בני אדם כי כשינהג מנהג הזה ינהגו אחרים כמנהגו יקבל כמו כן שכר מהענין ההוא.

וכל המצות שבין אדם לחבירו נכנסות בגמ"ח ושים לבך עליהם כי כן תמצאם שהרי הלל הזקן (שבת פ"ב דף לא.) כשאמר לו הנכרי למדני תורה על רגל אחד אמר לו דעלך ביש לחברך לא תעביד וכשתחקור על הענין הזה תמצא ת"ת שקול כנגד הכל כי בת"ת יזכה האדם לכל זה כמו שבארנו בתחלת דברינו שהתלמוד מביא לידי מעשה:

מצוות הכנסת אורחים היא למעשה השלימות והמבחן של כל המצוות של בין אדם לחברו ועבודת המידות ומראה לנו איך עברנו והאם תרגלנו והתאמנו נכון ועשינו את כל הדרך ממצוות לא תשנא וכו'. עד שהקב"ה יכול לחתום עלינו אני ה'. קימתם את המצוות כרצון ה'. ולכן התורה למדה אותנו את תוצאות התרגול והתהליך באברהם אבינו. כי רק תלמידיו של אהרן הכהן ואברהם אבינו, שלמדנו ותרגלנו אף מעבר שעות הלימוד "אוהב שלום, אוהב את הבריות ומקרבן. עין טובה, רוח נמוכה, נפש שפלה" שהם קיום התורה והמצוות שזה קבלת פני השכינה. אפשר להצליח במבחן ולקיים הכנסת אורחים כתיקונה, ואז נהנים מזיו פני השכינה.

נקודות אור במצוות הכנסת אורחים

שלושה שותפים במצוות הכנסת אורחים. המארחים. בני המשפחה והשכנים. האורחים. ואם כן שלימות המצוה היא בשלשה דברים בהכנות למצוה היקרה. א. לא להכביד לא להקשות ולא להביא לידי נסיון את אחד מהשותפים במצוה. ב. שכל שותף ידע שהשותפים האחרים במצוה הם שווים זכויות כמוהו וחייב להתחשב בהם. ג. גם האורח חייב לתת מעצמו שלווה ונחת רוח סבר פנים ומאור פנים יפות לפחות כמו שהמארחים מחויבים בזה.

מצוות הכנסת האורחים זה בבחינת נותן ומקבל. במנהגי דרך כל הארץ, בדרך כלל הנותן נותן לפי ההרגשה שלו עצמו או לפי מה שמשתלם לו. למשל חבר המוסדות מקבל קמחא דפסחא יפה, העשיר התורם מקבל צדקה-קמחא דפסחא עוד יותר מכובד, והם צודקים כי מה תמורה יביא לי החבר שלי שאין לו, תמורת הצדקה. ולכן הנותן הוא הקובע הבלעדי. אבל כש אדם נותן או מארח בגלל מצוות ה' "גמילות חסד" הקב"ה מחליט איך מקיימים את המצוה. וה' שחותמו אמת ציוה אותנו בתורתו הקדושה תורת אמת. שהכנסת אורחים צריך להיות אפילו כשהאורח זר לך, נדמה לך כערבי, ואתה חושד בו לעובד עבודה זרה. תתגבר על היצר, ותשמח אותו, ותן לו את כל מה שהוא צריך. לפי דעתו של האורח, ושיהיה בשמחה וברווה, **הנתינה לפי דרישת המקבל, ולא לפי ראות עיניו של הנותן.**

יש עוד שותף במצוה נעלה זו והם בני הבית ומשפחתו של המארח ושכניו. האורח: מיצר אשפה, עושה רעש, עישון רח"ל, צריך מקום חניה לרכבו, אורח לרגע רואה כל פגע גם של בני משפחת המארח וגם של השכנים 'היזק ראייה'. נכון שעל פי רב אין להם מושג ולא יודעים מראש אם יהיו אורחים למאן דהוא בשכנותם, אבל כשהאורחים באים הם נהיים אוטומטי שותפים בכל צרכיו של האורח, ועוד יותר ממה שכתבתי. כגון:

השתמשות ברכוש משותף שלא יודעים עליו מראש בעת תחילת השותפות ונחשב לגזל גמור. ועוד. ויש בזה סוגיות שלמות בש"ס. המארח והאורח חייבים להתחשב בהם, ולא רק למזער נזקים אלא חייבים להשגיח שלא יהיה שום נזק ושום תרעומת משום שכן ובן בית. שותפים אלה חייבים להתחשב בהם במלא הכבוד ראש אפילו לא בזמן מצוה, סוגיות עמוקות בש"ס למדנו על הלכות שכנים וכל מיני נזקים, ואכמ"ל. קל וחומר כשמקיימים מצוות הכנסת אורחים שהיא בבחינה של נהנין מזיו השכינה על אחת כמה וכמה חייבים להיזהר בשותפים הפאסיבים שלנו למצוה יקרה זו.

טוב עין הוא יבורך וכדי שלא יהיה היזק ראייה לימדו אותנו חז"ל כבדהו וחשדהו. לא חס ושלוש שהוא חשוד בגנבה או מידות רעות, אלא פשוט לצורך האירוח, אולי לא שם לב להתנהגות ונימוסים ראויים, או שמורגל עם שכניו, חבריו, ובני משפחתו בהתנהגות אחרת, לכן חלק ממצוות הכנסת אורחים לנהוג טוב עין באורח, ובצורה מכובדת ובדיבור מכובד, להבהיר את ענין ההתנהגות המתורבת בדרך התורה שמרבה קידוש שם שמים.

גם המארח יזכור שאין שום היתר להקל ראש ולזלזל בסוגיות של חושן משפט, וק"ו שעל פי חסידות חייבים להשגיח בדיני הלכות שכנים. כי כשהמארח מזלזל בשכנים גם לאורח לא נעים מעצם הזלזול בשכנים, וגם האורח אומר גם בי זלזל המארח כשלא יהיה לו אינטרס בי. וההרגשה היא רעה מאוד.

הגמרא מלמדת אותנו בין הסוגיות הראשונות בש"ס באמצע סוגיות של תפילה על מצוות לא תגזול כשאדם לא מחזיר שלום כראוי לחברו, נקרא גזלן ותפילתו תועבה. והענין בזה שאדם לא יחשוב מה בכך אם פגעתי בפלוני שישתדר אני שכחתי מזה כבר, שגם הוא ישכח מזה ושלוש עלי נפשי, אומרת הגמרא **פגעת במישהו, הוא לא שוכח והקב"ה לא שוכח!** ולכן גם המארח וגם האורח יזהרו מאוד בשותפים הטובים השכנים ובני ביתם ואז המצוה חשובה יותר מקבלת פני השכינה.

בספרי חסידות מובא חומר הענין בדברים בטלים ולהיזהר מכעס וכו'. ולשיר בסוכה פיוטים של ימים נוראים המעוררים לתשובה וללמוד מוסר ועל אהבת חברים כמו שמרמזים הארבע מינים, ואומרים לנו תדעו שמגיעים אורחים חשובים לסוכה הלא הם אבותינו הקדושים, לא הסבא מרומניה או מגרמניה. אלא אברהם יצחק ויעקב, יוסף הצדיק, משה רבינו ע"ה, אהרן אוהב שלום, דוד מלך ישראל. לכן צריך להתנהג כראוי ובדרך ארץ גם בהלכות שכנים ובפרט שחסידי אנוחנו, אנחנו נזהר מאוד בזה. כדי שלא נתבייש מהאורחים והם לא יתביישו שהם מתארחים אצלנו.

ואם נתנהג איך שאנחנו רוצים כי אנחנו מבינים יותר טוב כי לנו יש עוצמה וקשרים ולנו מותר לעשות הכל, גם רעש וגם לדבר מה שבא לנו, כפתגם באידיש וואס הניכטער אויפן לינג אשיכור האפף און ציג. האושפיזין נעלמים מהסוכה הזאת יפה ומהודרת ככל שתהיה. נלמד מזה כמה חשוב להתייחס נכון ואנושי לשותפים שלנו כשאנחנו מקיימים מצוות השראת השכינה בהכנסת האורחים.

אורחים יקרים חשוב שנדע שחושי המארחים שלנו מחודדים היטב, הם אנשים מקסימים וצדיקים. אנחנו נמצאים במקום הפרטי שלהם מקום ששייך להם. וחייבים להיזהר בכל דיני הונאה וצער וגזל. ואפילו אם המארחים שלנו יודעים היטב שאנחנו אנשי שררה ושלטון אנשים מכובדים מהם. מובא בחז"ל מפורש שאדם קשה לו למחול על עלבון או צער, וכל אדם בהול וחרד על ממונו. וגם מארחים רבים שאירחו מכובדים רמי דרג והיה חסר קצת יפה עם הבריות, קראו עליהם את דברי חז"ל אוי לאביו הקדוש שילדו אוי לרבו שלמדו תורה.

אנחנו חייבים לזכור שבהתנהגות של "יפה עם הבריות" אנחנו מקיימים מצוות כיבוד אב ואם וכיבוד רבו. ואלה המתעקשים על זה שאנחנו ואבותינו הקדושים, בזה גופא הם מחללים שם אבותיהם ורבותיהם. שהרי הגמרא אומרת שכך היא דרכו של עולם מי שמשאו ומתנו יפה עם הבריות, ומפרשים: ותרן, מדבר בשקט, לא דורש כבודו, ולא כבוד אביו. הבריות אומרים עליו אשרי אביו שילדו אשרי רבו שלמדו תורה ומכלל הן אתה שומע לאו.

תמיד נזכור שהקב"ה השווה את כבודו לכבוד בשר ודם כמו שאומרת המשנה בפרקי אבות איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר בכבוד ה'. מכבדי אכבד ובוזי יקלו. והתורה הקפידה אפילו על עובדי עברות חמורות שלא יבוזו, ואפילו לאחר מיתתם, כי זה פגם בכבוד השם. ובזה מובן גדולה הכנסת אורחים. ולמה כי על ידי שמקיימים מצוות הכנסת אורחים כתיקונה, מתכבד בזה הקב"ה יותר ממה שבאים להקביל את פניו כביכול.

וכל המהדר במצוות הכנסת אורחים כמו שלמדנו זוכה להתחבר בקדושתו של אברהם אבינו ומצוה זו היא המרגלית שהיתה פועלת ישועות רפואות ופרנסות, ומרגלית זו תאיר לנו את דרכה של תורה ותקובל תפילתנו והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבבינו לאהבה וליראה את שמך.

★★★★

מלכי רבנן שרי התורה בהיכל קדשך

מֶרֶן הַחֲזוֹן אִישׁ זְצוּק"ל נִתְבַּקֵּשׁ בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה   ט"ו חֲשׁוֹן תש"ד
מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה הָאֲבִי עֲזָרִי זְצוּק"ל נִתְבַּקֵּשׁ בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה ט"ז חֲשׁוֹן תשס"ב
כ"ק הָאֲדָמוֹר'ר מִטְשַׁעֲרָנָאבִּיל זְצוּק"ל נִתְבַּש"מ   י"ז חֲשׁוֹן תשמ"ח
מֶרֶן הָרַבִּי הַכִּנְסֵת יַחֲזַקָאֵל מִרֵּאדוֹמְסֵק זְצוּק"ל נִתְבַּש"מ   ח"י חֲשׁוֹן תרע"א
כ"ק הָאֲדָמוֹר'ר מִקְאֶסָאן הָרַה"צ רַבִּי מִנַּחֵם יִשְׂרָאֵל זְצוּק"ל ח"י חֲשׁוֹן תשס"ג

א שבת אכל הרבי מליזענסק

חצר הקודש ליזענסק קרית גת * אימייל – 10747962372@gmail.com
קו שיעורי תורה ליזענסק * 0747-962-372 שלוחה 0 להשאת הודעה. שיעור בספה"ק נועם
אלימלך באידיש ובלשה"ק שלוחה 6
דרשות פרשת השבוע: בלה"ק. שלוחה 5 באידיש. שלוחה 9 שיעור יומי בעניני הפרשה ומועדים. שלוחה 2
את כל השיעורים ניתן לשמוע בקול הלשון מורינו הרב נח גד ויינטראב שליט"א